

INVATAMANTUL ROMANESC DE IERI SI DE AZI

Invatamantul in complexitatea sa de educare a unei natiuni cuprinde trei elemente de baza si anume: a) SCOALA ca institutie; b) EDUCATIA ca responsabilitate a personalului didactic; c) INVATATURA ca parte cumulativa a celor memorate si insusite de personalul instruit. Institutiile de invatamant fac parte integranta din dezvoltarea economico-sociala a unei societati. Dezvoltarea economica produce venituri ,parte din ele trebuie reinvestite in circuitul educational. Un popor care nu investeste in invatamant si cultura devine orfan intre natiunile lumii. Pentru a intelege necesitatea acestei prioritati sa rememoram evolutia istorica a sistemului educational pe acest teritoriu carpato-danubian-pontic. Primele marturii de la geto-daci dateaza din sec.2 I.Hr. ceea ce ne indreptateste sa afirmam ca statul lui Burebista avea un sistem de invatamant bazat pe structura vestitelor scoli grecesti antice. Dupa ocuparea romana ,numai invatamantul de nivel superior se desfasura in scolile romane din orasele grecesti situate in provincii sigure din punct de vedere militar. Dupa sec.3 e.n. raspandirea credintei crestine a uniformizat invatamantul in limba latina pe tot teritoriul Daciei, populatia daca vorbind o limba asemanatoare inca de la origini. Primele scoli dupa aceasta perioada au fost infiintate pe langa episcopii si abatii, fiind un monopol al clerului si preotimii unde si-au mai aflat invatatura doar unii copii ai nobilimii timpurilor. Aceasta situatie s-a mentinut pana in sec.xvii, educatia poporului limitandu-se doar la nivelul familial. In acest secol au aparut primele scoli profesionale si de stat numite scoli manastiresti si domnesti, care pregateau doar slujbasi ai cancelariilor si clerului. La sate inca nu exista nici o forma de invatamant de unde si obiceiul clasei conducatoare de a numi taranimea gloata sau prostime. Pana la 1821 s-a incercat o reformare a invatamantului orasanesc in sa a intampinat obstructii bugetare din partea domnitorilor greci fanarioti. In aceste conditii interne si cu studii superioare in afara tarii. s-au pregatit viitorii revolutionari pasoptisti. Dupa 1848 ca urmare a modelelor francez si italian s-au infiintat scoli particulare si s-a pus problema invatamantului satesc ,deoarece peste 80%din populatie era analfabeta. Pana la Unirea Principatelor doar scolile orasesti au reprezentat pivotul invatamantului modern statuat la nivel national in vestul Europei. Aceste scoli au functionat pe baza unei legislatii concepute de directorii institutiilor centrale Gheorghe Asachi si Petrache Poenaru. Nobilimea si boierii au fost impotriva accesului universal la invatatura, pana la domnia lui Alexandru Ioan Cuza ,cand s-au infiintat primele scoli in mediul satesc. Prima lege a invatamantului dateaza din 1850 si prevedea trei trepte de scolarizare: primara cu durata de 4 ani; colegiala cu durata de 8 ani; speciala pentru studii inalte in facultatea de legi, de stiinte exacte, de medicina si de pregatire a personalului didactic. In anul 1886 un sfert din copii de la sate urmau cursurile primare. Cea mai benefica perioada a invatamantului a fost in mandatul ministerial al lui Spiru Haret intre 1896-1909 cand: s-au infiintat peste 1250 de scoli; s-a validat Legea invatamantului secundar si superior (1898); a fost recunoscuta Scoala Administrativa Superioara din Bucuresti; scolile iau nastere in raport cu trebuintele si resursele locale. In 1912 este promulgata legea privind autonomia universitara, iar in 1913 ia fiinta Academia de Inalte Studii Comerciale si Industriale din Bucuresti. Dupa Marea Unire din 1918 pentru uniformizarea invatamantului pe intreg teritoriul s-au elaborat: Legea pentru invatamantul primar al statului si normal-primar(1924); Legea pentru invatamantul particular(1925); Legea pentru invatamantul universitar(1932). Dupa 1947 prin Decretul

din 02.08.1948 toate scolile confesionale sau particulare de orice fel devin scoli de stat,iar cu incepere din clasa a IV-a elementara se va preda obligatoriu limba rusa.Invatamantul teoretic pastrand orientarea de cultura generala,ramane performant beneficiind si de personal didactic de inalta tinuta pana in 1968, cand prin lege se trece la invatamantul obligatoriu de 10 ani,se transforma licee teoretice in industriale,se extinde invatamantul postliceal tehnic,economic,agricol,sanitar si pedagogic.In aceeasi perioada se infiinteaza invatamantul de subingineri si pedagogic de trei ani,iar scolile profesionale si de maistrii trec in subordinea intreprinderilor de profil cu intreg patrimoniul ,pentru finantare.Ia amploare invatamantul seral si se extinde invatamantul superior la fara frecventa,prin aceasta sistemul comunist asigurandu-si necesarul de personal pentru functii de conducere,profund devotat partidului si doctrinei marxist-leniniste.Dupa 1989 prin H.G.521/1990 se stabileste organizarea si functionarea invatamantului in anul scolar 1990-1991si se abroga legislatia comunista,nefacandu-se nici o referire la invatamantul particular(Legea din 1925 fiind neabrogata din uitare sau neglijenta,de nici un guvern comunist).Aceasta omisiune cu buna intentie sau intamplatoare, bulverseaza invatamantul romanesc odata cu aparitia scolilor si universitatilor particulare dupa anul 1990. Acest scandal atinge cote maxime in anul 1993,cand executivul introduce taxa de studii la institutiile de stat,pentru studentii admisi peste numarul de locuri aprobat.In acelasi an se introduce acreditarea institutiilor de invatamant particulare,in vederea recunoasterii diplomelor de absolvire.In urma aplicarii acestei prevederi,la finele anului 1995,li se refuza acreditarea la peste 70 de institutii de invatamant,acestea aflandu-se sub standardele de acceptabilitate privind calitatea invatamantului ,fiind numai incasatoare de profit de la cei doritori de diplome nemeritate.Se naste un nou scandal in urma caruia, acelasi guvern Vacaroiu,initiaza Legea 71/1995 prin care se acorda dreptul absolventilor de invatamant particular liceal,postliceal si superior de a sustine examenele de finalizare a studiilor la unitati de invatamant de stat.Din acest moment se da startul la introducerea celei mai mari coruptii din istoria invatamantului in sistemul de stat.Neexistand nici un cod de etica profesionala,decat luminita de inavutire de la capatul fiecarei serii de absolventi,cadrele didactice din ambele sisteme de invatamant isi dau mana ,eliberand diploma la comanda.In aceasta perioada se creaza si clanurile familiale si politice atat in institutiile de invatamant cat si in institutiile centrale cu rol de indrumare,control si supraveghere.Interesele devin pur materiale lasand pe plan secund calitatea educatiei.Acest fapt se manifesta si in activitatea sindicala,principalele revendicari fiind pastrarea acestui sistem corupt si de natura salariala.Nimeni nu este preocupat de inducerea acestui climat in randurile elevilor si studentilor,al caror comportament si atitudine pentru adevaratele valori umane si nationale este negativist si neincredator.Singurele trepte ale educatiei care au rezistat acestei escaladari au fost reprezentate de invatamantul prescolar si elementar general(clasele 1-8).Insa stabilirea programelor scolare,organizarea si functionarea invatamantului anual cu fiecare ciclu de invatamant,prin H.G.-uri care au modificat si restructurat si acest sistem pe criterii politice, creand destabilizare si lipsa de continuitate,aceasta situatie favorizand spaga,mita si relatia.Conducerile institutiilor de invatamant la nivel local si central impreuna cu administratiile locale si centrale nu s-au implicat deloc sau partial in folosul propriilor buzunare ,referitor la locatiile si bazele materiale necesare unui invatamant performant si de calitate.Nivelul de pregatire scolara in toate treptele de invatamant a scazut fara precedent,la rang de lege instituindu-se invatamantul paralel prin

meditatii. Acest lucru este la indemana unui numar tot mai restrans de cetateni, in zonele rurale devenind aproape imposibil. Iata deci ca ne reintoarcem de bunavoie si siliti indirect de altii la situatia de acum 150 de ani. Repercursiunile sunt imediate si se vad prin marea migratie a tineretului spre alte natiuni, natiunea noastra daco-romana ramanand in scurt timp doar o amintire in istoria omenirii. O alta cauza a cumplitelor dispute si batalii politice in domeniul invatamantului a constituit-o si o constituie readucerea patrimoniului fostelor unitati de invatamant profesional tehnic, agroindustrial si silvic, de la ministerele de resort inapoi la ministerul invatamantului si educatiei. Las la logica cititorului sa traga singur concluzia de ce afaceri banoase si oneroase au avut parte "inteleptii alesi" ai poporului (grupuri scolare, camine, cantine, scoli, ateliere, laboratoare etc.). In incheiere vreau sa va readuc in memorie programul global PHARE finantat de Banca Mondiala, destinat restructurarii sociale si economice a statelor din estul Europei, care a creat in Romania prin clasa politica formata dupa 1992, cadrul legal al distrugerii sociale si economice. Nu cred ca pentru aceasta tradare cu acte in regula a neamului din care faci parte este necesara o lege care sa te incrimineze. Poporul are dreptul universal sa-si faca dreptate cand se loveste miseleste in insasi existenta lui, cand hotia se practica legal ziua la drumul mare, cand alesii lui din neam ii vand casa si pamantul unde s-a nascut si format.

“ Vai de biet roman saracul,
Indarat tot da ca racul,
Nici ii merge, nici se-ndeamna,
Nici ii este toamna toamna.
Nici e vara vara lui
Si-i strain in tara lui.” (M. Eminescu)

Cu respect si onoare

C-dor(r)ing. av. N. Carligeanu

18.02.2011